Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 27.04.1967, sp. zn. 8 Tz 22/67, ECLI:CZ:NS:1967:8.TZ.22.1967.1

Číslo: 58/1967

Právní věta: Trestný čin lúpeže podla § 234 odst. 1 tr.zák. môže byť spáchaný len vtedy, ak páchatel použitím násilia alebo hrozby bezprostredného násilia odnímeinému vec, ktorá páchatelovi nenáleží. Ak týmto spôsobom odníme vec, ktorá mu patrí a ktorú predtým napadnutému zveril, je možné takéto konanie posúdiť ako trestný čin obmedzovania osobnej slobody podla § 231 odst. 1 tr.zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 27.04.1967

Spisová značka: 8 Tz 22/67

Číslo rozhodnutí: 58

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Loupež, Omezování osobní svobody

Předpisy: 140/1961 Sb. § 234 odst. 1
§ 267 odst. 1
§ 267 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 58/1967 sb. rozh.

Trestný čin lúpeže podľa § 234 odst. 1 tr. zák. môže byť spáchaný len vtedy, ak páchateľ použitím násilia alebo hrozby bezprostredného násilia odníme inému vec, ktorá páchateľovi nenáleží. Ak týmto spôsobom odníme vec, ktorá mu patrí a ktorú predtým napadnutému zveril, je možné takéto konanie posúdiť ako trestný čin obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 odst. 1 tr. zák.

(Rozhodnutia Najvyššieho súdu z 27. 4. 1967 – 8 Tz 22/67.)

Rozsudkom Okresného súdu v B. z 24. novembra 1965 sp. zn. 3 T 212/65 bol spoločne s B uznaný vinným aj obvinený A trestným činom lúpeže podľa § 234 odst. 1 tr. zák.

Odvolanie obvineného A proti tomuto rozsudku Okresného súdu v B. bolo rozsudkom Krajského súdu v B. z 30. decembra 1965 sp. zn. 3 To 402/65 podľa § 256 tr. por. zamietnuté.

Na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu zrušil najvyšší súd rozsudok krajského súdu i rozsudok okresného súdu ohľadne obvineného A a okresnému súdu prikázal, aby

vec obvineného A znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Uvedenej trestnej činnosti sa obvinený A podľa zistenia okresného súdu dopustil tak, že spolu s obvineným B 21. 8. 1965 asi o 21.45 hod. v B. na ulici prepadol poškodeného K tak, že obvinený B chytil tohoto poškodeného zo zadu okolo rúk a cez prsia, zapchal mu ústa a medzitým obvinený A mu násilím odcudzil z ruky náramkové hodinky zn. „Prim“.

Za to bol obvinený A podľa § 234 odst. 1 tr. zák. odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov.

Na podklade sťažnosti pre porušenie zákona preskúmal najvyšší súd podľa § 267 odst. 1, 2 tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého rozhodnutia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že ním bol v neprospech obvineného A porušený zákon.

Svoj záver o tom, že obvinený A sa dopustil spolupáchateľstva k trestnému činu lúpeže podľa § 9 odst. 2, § 234 odst. 1 tr. zák., oprel krajský súd podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia o zistenie, že hodinky boli poškodenému K predané spoluobvineným B, pričom obvinený A ako jeho dobrý priateľ bol podľa názoru krajského súdu s ním na odpredaji hodiniek dohodnutý. Tento svoj záver oprel krajský súd i o výpoveď svedka L, ktorý podľa názoru krajského súdu nepriamo potvrdil úmysel oboch obvinených odpredané hodinky poškodenému odcudziť, keď obvinený A pred ním hovoril o tom, že keby zašantročil i predmetné hodinky, že by to boli v tomto roku už tretie, „čo odpásol“, a že bez nich sa nemôže ukázať doma žene, pretože každé hodinky mu táto kúpila.

Aj keď možno pripustiť, že úvahy krajského súdu v tomto smere sú logické a mohli by odpovedať skutočnému priebehu udalosti, je tento záver urobený viacmenej na dohadoch a nemá oporu vo vykonaných dôkazoch. Ani svedok L neusvedčuje obvineného A, že by tento vedel alebo sa domnieval, že B hodinky zn. „Prim“ odpredal a tieto nedal do zálohy, ako to potom menovanému obvinenému podľa výsledkov dokazovania oznámil.

Pre naplnenie pojmových znakov trestného činu lúpeže podľa § 234 odst. 1 tr. zák. je potrebné, aby páchateľ za použitia násilia alebo hrozby bezprostredného násilia mal v úmysle zmocniť sa cudzej veci.

Výsledkami vykonaného dokazovania bolo bezpečne preukázané, že obvinený A spoločne s obvineným B 21. 8. 1965 asi o 21.45 hod. za použití násilia odobral poškodenému K náramkové hodinky zn. „Prim“.

Súdy však, a to včítane krajského súdu, mali starostlivo skúmať, aký bol majetko-právny vzťah obvineného A k týmto hodinkám a či z hľadiska jeho osoby boli tieto hodinky cudzou vecou v zmysle § 234 odst. 1 tr. zák.

Z výsledkom vykonaného dokazovania je zrejmé, že 20. 8. 1965 boli obvinení A a B v odpoludňajších hodinách v záhradnej reštaurácii v B. Obvinený A objednal 2 pivá a cigarety. Po vypití tohto piva chceli pokračovať v požívaní liehových nápojov, avšak ani jeden z nich už nemal peniaze. Z tohto dôvodu poveril obvinený A spoluobvineného B, aby niekde vypožičal 100,- Kčs. Súčasne odovzdal obvinený A svoje vlastné hodinky obvinenému B s tým, aby tieto dal ako zálohu za poskytnutú pôžičku 100,- Kčs.

Obvinený B tieto hodinky od A prevzal, odobral sa za občanom K, ktorému tieto hodinky však odpredal z 100,- Kčs a odpredaj týchto hodiniek menovanému občanovi aj písomne potvrdil. Obvinený B sa potom vrátil k obvinenému A, tomuto odovzdal čiastku 100,- Kčs s tým, že hodinky za

pôžičku týchto peňazí dal do zálohy. nasledujúci deň, tj. 21. 8. 1965 sa obidvaja obvinení dostavili do vinárne v B. V tejto vinárni bol aj poškodený K a obvinený A zistil, že tento má na ruke jeho hodinky, ktoré deň predtým podľa informácie B boli tomuto dané do zálohy.

Obvinení A a B po predchádzajúcej dohode počkali na ulici na poškodeného K, až tento pôjde domov. Takto potom obvinení asi o 21.45 hod. na ulici v B. prepadli K a tomuto za použitia násilia hodinky zobrali.

Z doterajších výsledkov vykonaného dokazovania sa podáva, že obvinený A nevedel o tom, že obvinený B prekročil v zmysle § 25 obč. zák. rozsah svojho oprávnenia a konal teda takto vo vedomí, že bol aj naďalej majiteľom uvedených hodiniek.

S prihliadnutím na to, že nový občiansky zákoník na rozdiel od predchádzajúcich úprav nepozná inštitúciu držby ani zastavného práva v podobných prípadoch, zostal by obvinený A za tohto dôkazného stavu plnoprávnym majiteľom týchto hodiniek.

Keď by nebolo preukázané, že by obvinený A bol použil vôči K násilia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, nemohli byť konaním obvineného A po subjektívnej stránke naplnené pojmové znaky trestného činu lúpeže podľa § 234 odst. 1 tr. zák.

Za daného stavu dokazovania nemohol byť obvinený A uznaný vinným trestným činom lúpeže podľa § 234 odst. 1 tr. zák.

V konaní menovaného obvineného, tak ako to bolo zatiaľ zistené z výsledkov dokazovania, sú však naplnené pojmové znaky trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 odst. 1 tr. zák. spočívajúceho v tom, že menovaný obvinený za pomoci spoluobvineného B použitím násilia bránil poškodenému K v jeho odchode z hostinca domov a pritom menovanému odobral hodinky, ktoré spoluobvinenému B deň predtým odovzdal, aby tieto dal ako zálohu na pôžičku 100,- Kčs.

Za týchto skutkových okolností pochybil teda okresný súd, keď uznal obvineného A vinným trestným činom lúpeže podľa § 234 odst. 1 tr. zák.

Porušil však zákon v tomto smere aj krajský súd, keď ako súd odvolací toto pochybenie súdu I. stupňa nenapravil.